

ESPOON VAMMAISNEUVOSTO
ESBO HANDIKAPPRÅDVammaisneuvoston esitys Sosiaali- ja terveyslautakunnalle
Kuljetuspalvelujen toimintaohje, vakiotaksin myöntämisperusteet

Vammaisneuvosto **esittää**, että lautakunta ottaa käsittelyyn *kuljetuspalvelujen toimintaohjeen vakiotaksin myöntämisperusteet* ja määrittelee tarkemmin perusteet, joiden täytyessä henkilö on oikeutettu käyttämään vakiotaksia.

Vammaisneuvosto **esittää**, että toimintaohjeen vakiotaksioikeuden myöntämisperusteissa huomioidaan vammaisneuvoston esittämät asiat.

Yhdenvertaisuuslaissa ja Suomessa lain tasoisena säädöksenä voimassa olevassa YK:n vammaissopimuksessa on aivan keskeisinä läpileikkaavina periaatteina vammaisten henkilöiden osallisuus ja yhdenvertaisuus. Toimivat kuljetuspalvelut mahdollistavat niihin oikeutettujen henkilöiden osallisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumisen.

Moni eri tavoin vaikeasti vammainen henkilö tarvitsee välttämättä kodin ulkopuolella liikkuaan vakiotaksia. Muussa tapauksessa heidän mahdollisuutensa osallistua yhteiskunnan toimintaan estyvät ja heidän lailliset oikeutensa osallistua yhdenvertaisesti muiden ihmisten kanssa vaarantuvat

Vammaispalveluja myönnettäessä on otettava huomioon hakijan yksilölliset tarpeet. Vammaisneuvosto haluaa erityisesti korostaa, että yhdenvertaisuuslain tavoitteena on tasoittaa eroa vammaisten henkilöiden ja vammattomien henkilöiden välillä. On virheellistä vedota yhdenvertaisuuslakiin vertaamalla vammaisia henkilöitä toisiinsa.

Vakiotaksin myöntämisperusteita koskevassa kuljetuspalvelujen toimintaohjeessa ei voida luetella kaikkia sellaisia tilanteita, joissa on myönnettävä henkilölle vakiotaksioikeus. Yksittäisissä tilanteissa on vammaiselle henkilölle turvattava vakiotaksin käyttöoikeus järjestämällä asia yhdenvertaisuuslain mukaisin kohtuullisin mukautuksin.

Perustelut

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että vammaisille henkilöille välttämättömän kuljetuspalvelun käyttö mahdollistetaan yllä mainitun velvoittavan lainsäädännön mukaisesti myös heille, joille Kulkukeskuksen järjestelmä on heidän vammaisuutensa tai vakavien sairauksiensa vuoksi käytännössä hankalaa, ellei mahdotonta. Kuljetuspalvelun toimintaohjeessa määritellään selkeästi suuntaviivat vakiotaksin käytölle. Yksittäisissä

tilanteissa ilmenevät käytännön ongelmat on ratkaistava yhdenvertaisuuslaissa säädetyin kohtuullisin mukautuksin.

Hakijalle on myönnettävä oikeus vakiotaksin käyttöön, mikäli hänellä on tarve välttämättömään kuljettajan antamaan apuun, hidasajoon tai jos kuljettajien vaihtuminen olennaisesti hankaloittaa hänen mahdollisuuksiaan käyttää kuljetuspalvelua.

Lisäksi vakiotaksioikeus tulee myöntää automaattisesti hakijalle, jolle Kulkukeskuksen järjestelmän käyttö osoittautuu jostakin perustellusta syystä kohtuuttoman vaikeaksi ja käytännössä estää kuljetuspalvelun käytön ilman vakiotaksioikeutta.

Vakiotaksi oikeus tulee myöntää myös hakijoille, joiden tarvitsemaa kalustoa ei ole Kulkukeskuksella lainkaan (suorahankinta) tai autoja on kysyntään nähden riittämättömästi.

Kulkukeskuksen tulee auttaa niitä asiakkaita, jotka eivät ole löytäneet tarpeisiinsa sopivaa kuljettajaa/kalustoa, ja varmistaa vakiotaksin saaminen kaikille sitä tarvitseville. Tarvittaessa palvelu tulee hankkia hankintalain mahdollistamana suorahankintana asiakastarpeeseen perustuen.

Osoittaakseen hakijoiden yksilöllisten tarpeiden merkityksen toimivien kuljetuspalvelujen – ja erityisesti vakiotaksioikeuden - saamisessa vammaisneuvosto on koonnut yhteistyössä Espoon kaupungissa toimivien vammais- ja potilasjärjestöjen kanssa tämän esityksen liitteenä 1 olevan esimerkkiluettelon erilaisista tilanteista ja tarpeista, joissa vakiotaksioikeuden saaminen on hakijalle välttämätöntä.

Espoossa 10.12.2020

Espoon vammaisneuvoston puolesta

Pirkko Kuusela
Puheenjohtaja

JAKELU
TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Vammaisneuvosto